

MAANANTAI 22.9.2014

POHJOLAN SANOMAT

Etusivu Paikalliset Kotimaa Kulttuuri Ulk

Pääkirjoitukset Kolumnit Ruoka Kuvat Videot MyyJaOsta.com Finge

Päivitetty 22.9.2014 13:27, julkaistu 22.9.2014 13:26

Nimet julki! Internet luo uusia kansalaisaktiivismin muotoja

✓ Suosittelee 10

Annemari Kallio [Lähetä palautetta toimittajalle](#)

Kuva: Tuntematon

The screenshot shows the website's navigation bar with categories: ETUSIVU, LOKAKUUN LIIKE, LI-LAUTSET, DOKUMENTIT, PERHEEN TÄRNA, BLOGIT, PALVELUARJESTELMÄT, and LOKATOMA. The main content area features a large image of a person's face with the text "Lokakuun liike" and a description: "Perhepölkön erikoisnuttu tutkii kansalaisjournalismeja ja vuodesta 2014. Vain vaihtokoneen puolesta kummitörmäilyä vastaan." Below this is a search bar for "Etä Lokakuun liikkeen uutinen tai juttu:". The news section includes articles like "Sijaislapsia heitteillä: valvonta on puutteellista" with a thumbnail of a newspaper, "Edunvalvontaa Tuusulassa: Puolueeton vai ei? > LUE: Kenen edunvalvonta?", "Sijaisperheissä pahoiteltujen lasten äiti: 'Talstekaai'", "Sijaisäidin tuomio I-III" with a list of topics (I Kyökyt, II Valtion rooli, III Tuomio), and "TALOUS I-V" with a list of topics (I työstämisestä, II järjestämisestä, III arvioinnista, IV valtionvarasta, V verkostosta).

Ruutukaappaus näyttää Lokakuun liikkeen verkkosivujen etusivun. Ryhmä julkaisee kansalaisjournalismi avulla tuotettuja artikkeleja ja haluaa nostaa esille lastensuojeluun liittyviä epäkohtia.

Lokakuun liike on verkossa toimiva ryhmä, joka julkaisee lastensuojeluun ja perhepoliittisiin aiheisiin liittyviä artikkeleja.

Liike julkaisi osan käräjäoikeuden tuomiosta tapauksessa, jossa merilappilainen sijaisäiti tuomittiin sijaislastensa pahoinpitelystä. Nyt verkkosivuston takana oleva ryhmä kertoo miksi.

Annemari Kallio

Kemi

Kun Kemi-Tornion käräjäoikeus käsitteli elokuussa merilappilaisten sijaisvanhempien rikossyytteitä, asiasta nousi alueella kohu. Sijaisperheen äiti tuomittiin kahden luonaan sijoituksessa olleen lapsen henkisestä ja fyysisestä pahoinpitelystä 60 päivän ehdolliseen vankeuteen. Sijaisperheen isä vapautettiin syytteistä.

Syytteistä järkyttyneet ihmiset vaativat syytettyjen nimiä julkisuuteen ja sinne ne myös päätyivät. Käräjäoikeuden tuomion alkuosan julkisti verkkosivuillaan Lokakuun liike -niminen ryhmä.

Päätöksestä oli mustattu uhrien ja todistajien nimet.

Käräjäoikeuden tuomiot ovat julkisia asiakirjoja, mikäli oikeus ei erikseen määrää niitä salaisiksi. Näin ollen sijaisvanhempienkin oikeusjutun päätökset olivat kenen tahansa saatavilla: niitä täytyi vain pyytää käräjäoikeudesta.

Julkisiin asiakirjoihin ei liity myöskään julkistamisrajoituksia, joten Lokakuun liike ei rikkonut lakia siirtäessään käräjäoikeuden päätöksen verkkosivuilleen.

Verkkosivuille ilmestyi tuomion lisäksi kolme artikkelia kyseisestä perheestä ja heidän taustoistaan. Artikkeleissa kerrottiin muun muassa tuomion saaneen sijaisäidin yhdistystoimintataustasta ja työpaikasta.

Nimiä julkisuuteen vaatineet ihmiset olivat tyytyväisiä: tuomittujen henkilöllisyys on nyt julkista tietoa. Samaan aikaan

esiin nousi sijoituksessa olleiden lasten oikeusturva: pienellä seutukunnalla sijaisvanhempien nimien julkistaminen on helposti yhtä kuin lasten henkilöllisyyden paljastaminen.

Pohjolan Sanomat tavoitti Lokakuun liikkeessä toimivia henkilöitä kommentoimaan ryhmän toimintaa ja periaatteita. Kysyimme, mikä ajaa ryhmän jäsenet toimimaan nimettömänä verkossa.

Ammatillisten sidostensa ja mahdollisen painostuksen pelon takia ryhmän jäsenet suostuivat haastatteluun vain nimettömänä.

Mikä Lokakuun liike on ja keitä siihen kuuluu?

Lokakuun liikkeessä on nykyisestä lastensuojelun tilanteesta huolestuneita ihmisiä. Kirjoittamassa ei ole vain lastensuojeluperheitä vaan joukossa on myös lastensuojelualan omaa väkeä ja lastensuojelun asiantuntijoita.

Ammatikseen lasten tai lastensuojelun parissa työskentelevien osuus kirjoittajistamme kasvaa koko ajan. Joukostamme löytyy esimerkiksi sosionomiopiskelija ja sosiaalialalta pian pakeneva toisinajattelija.

Meillä ei ole päätoimittajaa eikä johtajaa. Ryhmä on perustettu vuonna 2012 ja verkkosivut avasimme tänä vuonna.

Lokakuun liike on poliittisesti sitoutumaton, erilaisia uskonnollisia vakaumuksia kunnioittava ja kaikille avoin uutisportaali.

Mitä haluatte saavuttaa toiminnallanne?

Nostamme esiin perhepoliittisia aiheita kansalaisjournalismin avulla. Haluamme toimia vallan vahtikoirana ja vahvistaa kansalaisten osallistumista yhteiskunnalliseen keskusteluun ja vaikuttamiseen.

Tuomalla epäkohtia julki haluamme saada maahamme laadukkaampaa lastensuojelua. Haluamme myös suojella lapsia turhilta, liian ennakoivilta lastensuojelutoimilta ja sijaishuolloilta, joka traumatisoi lasta, vaikka sen pitäisi auttaa tätä.

Yleisesti ottaen on todettava, että lastensuojelussa on aivan liikaa epäkohtia. Virheettömyyden ja hyväntekeväisyyden harhakuvat ovat karsineet vasta aivan viime vuosina, kun julkisuuteen on tullut lukuisia väärinkäytöksiä.

Mitä verkkosivuillanne julkaistaan?

Tuotantomme on taustoitettua ja tarkastettua verkkoviestintää. Emme hyväksy lumeobjektiivisuutta tai journalismia, jossa yksilön kokemukset eivät ole uskottavia ilman, että kommentoimassa on viranomainen.

Miksi julkaisitte sijaisvanhempien tapauksen paperit?

Julkaisimme käräjäpapereista aivan alkuosan eli syyttäjän rangaistusvaatimukset siten, että nimet oli sutattu. Syyttäjän listauksista käy ilmi lyöminen, potkiminen, lapsen seisottaminen ja juoksuttaminen pakkassäässä, liian kuumaan löylyyn pakottaminen, lapsen lääkärikäynnin estäminen, iltapalan epääminen, eristämisen ystävistä ja monta muuta kauheutta.

Nämä syyttäjän mainitsemat ovat tekoja, joita ei voi missään olosuhteissa hyväksyä.

Miten perustelette nimien julkaisemista?

Nimien julkaisu tai tekojen tarkempi erittely voidaan toki nähdä pariskunnan mustamaalaamisena, mutta se ei ole tarkoituksemme. Koetimme useaan otteeseen tavoittaa syytettyä, ja sittemmin tuomion saanutta, sijaisäitiä.

Se mitä saatoimme tehdä tasapuolisuuden nimissä, oli soittaa viidelle Perhehoitoliiton hallituksen nykyiselle tai entiselle jäsenelle. Julkaisimme jutun, jossa sijaisäidin tuntevat ihmiset kuvasivat häntä "miellyttäväksi, rauhalliseksi ja viehättäväksi ihmiseksi sekä järkeväksi lapsenkasvattajaksi".

Jos sijaishoitaja pahoinpitelee sijaislapsiaan, hän tekee rikoksen. Kun asia tulee tuomion myötä julkiseksi, ei Suomen kokoisessa maassa voi välttää tunnistetuksi tuleamista.

Jokainen sijaisvanhempi on julkisessa vastuussa teoistaan ja tekemisistä jättämistään. Veronmaksajat rahoittavat sijaisperheiden toimintaa, joten myös me voimme vaatia lapsia suojelevaa ja kunnioittavaa toimintaa.

Entä lasten oikeus pysyä tuntemattomina?

Sijaisvanhempien nimi tuli esiin kuvakaappauksesta, joka löytyi aivan toiselta sivustolta. Leipätekstissämme

sijaisvanhempien nimiä ei ollut ja käräjäpaperioitteissa uhrin nimet oli sutattu.

Meri-Lapin alueella on monia muitakin sijaishuoltopaikkoja kuin nyt tuomion saaneen sijaisäidin perhe. Mielestämme sijaispaikan yksilöiminen oli tarpeen, jotta viattomat sijaisperheet eivät joutuisi turhien epäilyjen kohteeksi.

Loppujen lopuksi kaikki kyseisen perheen lapset ovat väkivallan uhreja, olipa heitä pahoinpidelty tai ei. Lapset ovat kokeneet, nähneet ja kuulleet asioita, joita lasten ei koskaan pitäisi joutua kohtaamaan.